

PALMA D'OR PER AL PRIMER FILM DE STEVEN SODERBERGH

Canes 89: homenatges, evocacions i mentides

Steven Soderberg, el realitzador de *Sexe, mentida i vídeo* ha estat el guanyador indiscutible de l'últim festival de Canes. Un certamen que, d'altra banda, no ha donat cap sorpresa.

Vicent Sanchis (Canes)

Estava cantat que aquesta 42 edició no donaria cap pel·lícula extraordinària. Aquest any Canes quedarà en la memòria com un festival on només destaquen quatre o cinc films de la Secció Oficial, entre els quals hi ha *Splendor* d'Ettore Scola, *Mystery Train* de Jim Jarmush, *Time of the gypsies* del iugoslau Emir Kusturica (Premi Rossellini quan escric aquesta crònica), *Do the Right Thing*, del nord-americà Spike Lee, i *Pluie Noire* del japonès Shohei Imamura. També es recordarà el certamen per *Lost Angels*, relliscada del realitzador britànic Hugh Hudson, que no alça el cap des de l'estrepitós fracàs de *Revolución*.

Sempre s'agraeix la presència de comèdies divertides, i l'actriu alemanya Marianne Saegebrecht aconseguix fer-nos somriure en *Rosalie Goes Shopping*, del realitzador germànic Percy Adlon. Un altre intèrpret que cal res-

saltar és Klaus Brandauer en *La tela de araña*, del també germànic Bernhard Wicki, pel·lícula basada en la novel·la homònima de l'escriptor Joseph Roth. I convindrà seguir de prop la trajectòria del jove realitzador americà Steven Soderberg per la seua entretinguda *Sex, Lies and Videotape*. Pel que fa al polonès Jerzy Skolimovski, cal reconèixer la seua habilitat per a convertir l'actriu Nastasja Kinski, l'aristòcrata Maria de *Torrentes de lágrimas*, en una candidata al premi d'interpretació.

En línies generals pot afirmar-se que totes les històries (des de les més dramàtiques fins a les més còmiques) estan contades amb un llenguatge convencional, com si els realitzadors tingueren por d'arriscar-se amb noves fórmules d'expressió, com si renunciaren a un tipus de provocació que, de vegades, resulta saludable. En fi, com si només la correcció fóra suficient per a obtenir el vist-i-plau de les audiències massives. El cine d'avui, pel que hem pogut apreciar a Canes, es refugia

Cartell anunciador del festival.

en fets del passat (amb la denúncia de l'absurditat de la guerra, com fa Shohei Imamura), o tracta de donar-nos la veu d'alerta sobre la crisi del cine (els dos realitzadors italians, Scola i Tornatore, han tractat la desaparició de les sales de cine en les seues pel·lícules, des d'un punt de vista distint, però complementari), o, finalment, com ha passat amb Denys Arcand i Jim Jarmush, intenten comunicar les seues obsessions i les seues manies dins uns esquemes narratius que tampoc comporten cap ruptura, sinó la complaguda exhibició del seu univers imaginari, més o menys convulsionat per la ràbia, una irreverència o una curiosa devoció cinèfila o musical.

Les altres seccions

Canes té molt clar que ha d'apostar pels nous realitzadors, i la famosa Quinzena n'ha acollit en la present edició quinze, entre els quals destaquem l'austríac Michael Schottenbeg (*Caracas*), el nord-americà Wayne Wang (*Eat a bowl of thea*), el canadenc Aton Egoyan (*Speaking parts*), el germànic Rudolf Thome (*Der Philosoph*) i Charles Lane (*Sidewalk Stories*) dels EUA. Tinguérem l'ocasió de veure, també, *El séptimo continente*, de l'austríac Michael Heneke. Uns dies després llegíem en *Le Monde* un comentari molt elogiós d'aquest film que narra la rutinària existència d'una família que acaba suïcidant-se. Sense negar la meticulositat del realitzador a l'hora de captar nombrosos detalls d'una existència avorrida i neurotitzant, ens sembla ex-

Fotograma de la pel·lícula 'El niño de la luna', d'Agustí Villaronga.

cessiu detenir-se amb tanta malsana delectança en una descripció d'unes vides frustrades pel capitalisme. Els mediterranis no volem patir tan miserablement, amb tanta angoixa existencial, amb tanta deixadesa malaltissa.

En la Secció Una Certa Mirada, han concorregut realitzadors com l'austríac Ildiko Enyedio (*Mon XX. Siecle*), el tunisià Nouri Bouzid (ja conegut en la Mostra) amb *Les sabots en or*, el mexicà Paul Leduc (*Barroco*, basada en la famosa novel·la d'Alejo Carpentier: imatges acompanyades per una barreja de músiques en un intent per aplicar diversos moviments al concert, però la idea acaba soterrada per un devesall de referències cultes de dubtosa pertinència), i l'argentí Alejandro Jodorowski amb *Santa Sangre*, elaborada a partir de la vida d'un xiquet que viu en un circ. Un deliri.

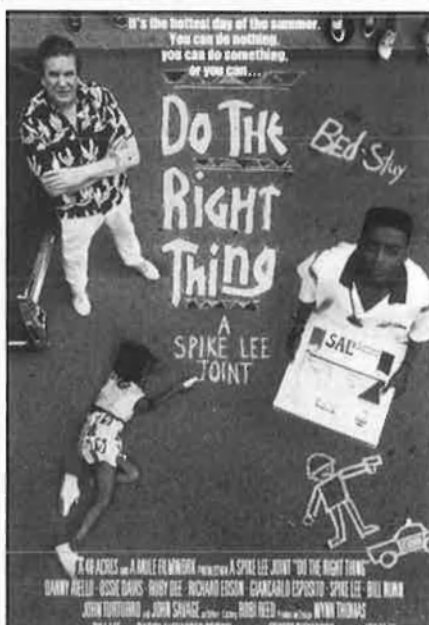
Celebracions i homenatges

El Bicentenari de la Revolució Francesa es va celebrar amb la projecció d'un film titulat *Llibertat*, extracte de seqüències de pel·lícules que han tocat aquest transcendental esdeveniment històric. En la cerimònia d'inauguració fou homenatjat Charles Chaplin. Quasi tota la seua família va assistir a la gala. També Carla Leone i Raffaella, Francesca i Andrea, esposa i filles respectivament del desaparegut realitzador italià Sergio Leone, que van ser convidades a l'homenatge en el seu honor: es projectaren fragments del seu últim film *Érase una vez América*.

Un altre homenatge es féu al realitzador polonès Krystof Kieslowsky, membre del jurat (presidit per Wim Wenders i format per Peter Handke, Hector Babenco, Claudie Beylie, Christine Gouze Renal, Georges Deleue, Silvia Clementelli, Sally Field i Renée Blanchar, aquest darrer, un estudiant). Es projectaren dues pel·lícules seues: *Decalogo número 9* i *Decálogo número 10*.

Passar per La Croisette significava topar-se contínuament amb el póster de la cèlebre *Lawrence of Arabia*, pel·lícula que va ser projectada amb 21 minuts inèdits. La conferència de premsa del dijous 11 de maig va comptar amb la presència d'Anthony Quinn i José Ferrer, com també la dels restauradors de la nova versió, Robert Harris i Jim Panten, la muntadora Anne Coates i el director de fotografia Fred Yang.

Tanmateix se celebraren unes Jornades sota l'epígraf «La universitat del cine en els preliminars del segle XXI» a les quals assistiren, entre altres, Elia

Els premiats a Canes

Premi Especial del jurat: Giuseppe Tornatore per *Nuovo cinema paradiso* i Bertrand Blier per *Trop belle pour moi*.

Millor Actriu: Meryl Streep per *Un grito en la oscuridad*.

Millor Actor: James Spader per *Sexo, Mentira y Vídeo*.

Millor Direcció: Emir Kusturica, per *Tiempo de los Gitanos*.

Premi del Jurat: *Jesús de Montreal*, dirigida per Denys Arcand.

Millor fotografia: *Lluvia negra*, Shohei Imamura.

Premi Camera d'Or: *Mi siglo XX*, d'Ildiko Enyedio.

Millor contribució artística: *Mystery Train*, de Jim Jarmush.

Millor curt-metratge: *50 ans*, produït per l'oficina Nacional del Filme de Canadà.

Premi Roberto Rossellini: *Tiempo de los Gitanos*.

Premi de la Crítica Internacional: *Sex, Lies and Videotape*. □

Kazan, Krystof Zanussi, Carlos Saura, Fernando Solanas, Lakhdar Hamina i Jean Jacques Beneix. «Pel que fa al futur del cine —digué Elia Kazan— no el conec, no m'agrada teoritzar. Jo només pretenc fer films que m'estimulen, que siguen la meua expressió personal, perquè, com més envellesc, més m'interessa per mi i menys pels altres. I la millor manera de preservar la universalitat és fer dels sentiments personals una proposta universal».

Convé assenyalar que la 42 edició del Festival va ser inaugurada amb la projecció del film *New York Stories*, dirigida per Woody Allen, Coppola i Martin Scorsese, i va ser clausurada amb la projecció d'*Old Gringo*, dirigida per Luis Puenzo i interpretada per Gregory Peck, segons la novel·la homònima de l'escriptor mexicà Carlos Fuentes.

Quasi trenta films concorregueren al premi La Càmera d'Or (250.000 francs concedits per la firma Kodak). El jurat d'aquest premi va estar presidit per Raf Vallone, gens nostàlgic als seus setanta-tres anys de la famosa *Arroz amargo*. «El que més m'estime dels joves —va dir Raf— és que converteixen l'absència de retòrica en conducta humana. Són autodidactes, i això em sembla fabulós»

La participació espanyola

Agustí Villaronga va presentar *El niño de la luna* en la Secció Oficial. Pocs crítics semblaren interessar-se per aquest conte fantàstic que nosaltres jutgem prou més atractiu que altres films programats en les diferents seccions del festival. Antony Peck va ser un dels intèrprets de l'altre film espanyol, *El río que nos lleva*, d'Antonio Real. I *Barroco* que, coproduïda, es va incloure en la Secció Una Certa Mirada.

Altres notícies

L'actriu francesa Juliette Binoche (*La insupportable levedad del ser*) ha estat elegida per Elia Kazan per a ser la protagonista femenina del seu pròxim film, *Behind the Aegean*. Mickey Rourke, discutit dialècticament per la seua penosa interpretació en *Francesco*, de Liliana Cavani, encarnarà el llegendari torero El Cordobés pròximament. Peter Ustinov serà l'intèrpret del film *El hombre que amaba a Alfred Hitchcock*.

La 42 edició del festival ha reunit deu mil periodistes de seixanta països. Més de dues-centes ràdios i cent cinquanta canals de televisió han estat presents per a seguir el certamen. □